

Альянс громадського здоров'я: Відповідь на виклики, які ставить пандемія COVID-19 в Україні

(ситуаційний звіт станом на 17.08.2020)

Ключові підходи до роботи у період оголошеного в Україні карантину:

- **Збереження можливості отримання послуг** для представників ключових груп при дотриманні всіх необхідних заходів безпеки та адвокація забезпечення доступу до послуг.
- **Адаптація і переформатування** тих видів діяльності, які неможливо впроваджувати через карантинні обмеження (переведення семінарів/тренінгів в онлайн режим, дистанційне консультування тощо, доставка препаратів мобільними амбулаторіями).
- Погоджені з донорами **зміни у програмній діяльності**, спрямовані на мінімізацію випадків та негативних наслідків COVID19 (інформаційні сесії та інфоматеріали, розповсюдження засобів особистої безпеки тощо).
- Закупівлі **засобів індивідуального захисту** для організацій та установ, які працюють з уразливими групами.

Альянс громадського здоров'я спільно з партнерськими організаціями продовжують працювати на передовій впливу на епідемію ВІЛ/СНІДу, туберкульозу, вірусних гепатитів.

Проблеми і виклики

- **Зміна пріоритетів у сфері медичних послуг в регіонах** – відхід на другий план проблеми ВІЛ-інфекції та приділення більшої уваги боротьбі з коронавірусною інфекцією.

- **Ускладнення роботи на базі ЛПЗ:** жорсткі обмежувальні заходи з боротьби з коронавірусом в лікувальних закладах, переведення відділень на прийом хворих на коронавірус, періодичні спалахи коронавірусної інфекції в окремих відділеннях ЛПЗ і їх закриття на карантин, залучення медиків до мобільних бригад щодо тестування на коронавірус – все це зменшує кількість ЛПЗ, залучених до тестування на ВІЛ та інших послуг.

- **Ускладнення регулярного навчання** соціальних працівників та керівників напрямків НУО через

неможливість проведення на офлайн-тренінгів. *Вирішення: розвиток напрямку онлайн навчання, на друге півріччя запланована серія нових тренінгів.*

ВІЛ

Діяльність за підтримки поточного гранту Глобального фонду (представлені показники роботи проектів за 1 півріччя 2020 року)

Всі НУО - виконавці проектів за фінансової підтримки ГФ, **продовжують працювати у штатному режимі з дотриманням необхідних заходів безпеки**, переформатування порядку надання окремих послуг **не вплинуло суттєво на якість та результати роботи**. Щоденно ведеться підтримка НУО за допомогою телефонних дзвінків, Zoom-зустрічей. Для підтримки партнерів у квітні-червні, було організовано 7 онлайн-тренінгів (120 соціальних працівників, кейс-менеджерів, кейс-файндерів та керівників напрямків), змонтовані два відео-керівництва.

Мобільна амбулаторія (МА) – найзатребуваніша послуга в першому півріччі.

- 73895 візитів представників груп ризику у 32 амбулаторіях
- МА працюють у всіх регіонах, а деякі з них паралельно задіяні для доставки АРТ до пунктів видачі препаратів для ЛЖВ у районних центрах.

Профілактика передозувань із видачею Налоксону: для зниження випадків передозувань був закуплений Налоксон в повному обсязі. Діяльність виконується у штатному режимі із дотриманням необхідних заходів профілактики поширення COVID – 19.

Доконтактна профілактика ВІЛ-інфекції (ДКП): 25 партнерських НУО в 23 регіонах України та м. Києві реалізують напрям в штатному режимі. У першому півріччі ДКП отримали 1669 осіб, з них 1345 ЧСЧ (135% від піврічного показника) та 324 представників інших КГ.

Профілактика серед транс*людей: напрямок працює у штатному режимі із дотриманням необхідних заходів профілактики, 10-ма НУО охоплено 1996 транс*людей (95%).

Зміни в діяльності:

- Більшість консультацій надаються он лайн та на виїзді по домовленості.
- НУО поширюють інформацію щодо послуг профілактики у соціальних мережах, проводиться онлайн-аутріч аби охопити потрібну кількість клієнтів.
- У двох областях (Одеській та Львівській) почав роботу пілотний проект по заміні введенню послуги «самотестування» через використання чат-боту.

Кейс-менеджмент: продовження роботи із незначними змінами формату роботи. Під медичний нагляд завдяки проекту стало 343 клієнти. Кількість взятих на АРТ - 253 людини, що складає понад 100% піврічного індикатору.

Програмний компонент «Оптимізоване виявлення випадків ВІЛ-інфекції (Optimized Case Finding/OCF) з наданням послуг кейс-менеджменту (Лікування за підтримки спільнот (CITI)» (за підтримки Глобального фонду)

Напрямок працює у звичайному режимі із дотриманням необхідних заходів профілактики.

- *Основні зміни в діяльності:*

- Прийом клієнтів відбувається за попереднім узгодженням з обов'язковим скринінгом по телефону на наявність ознак захворювання.
- Кейс-менеджери працюють з клієнтами дистанційно, мінімізовано відвідування лікувального закладу.
- Виконання піврічного програмного індикатору становить 41 %.

Проект «Поліпшення виявлення випадків ВІЛ-інфекції та доступу до лікування серед людей, що вживають ін'єкційні наркотики в Україні» (за підтримки CDC)

- *Основні зміни в діяльності:*

- Розроблено та впроваджено алгоритм роботи з клієнтами, які через карантинні обмеження опинились в обставинах ризику переривання лікування ВІЛ.
- Проведено два триденних он-лайн тренінги для партнерських організацій щодо впровадження нових компонентів проекту.
- Проведено низку он-лайн зустрічей технічної допомоги командам проекту.
- Надано рекомендації щодо додаткових протиепідемічних заходів та дотримання персональної безпеки щодо підготовки до випадку інфікування співробітника НУО, а також порядок дій у такому випадку.
- Протягом березня-липня в проекті ОСФ було протестовано на ВІЛ 26 315 клієнтів, 1 311 з них отримали позитивний результат та були перенаправлені в компонент СІТІ для отримання допомоги кейс-менеджера щодо супроводу в СНІД центр та початку лікування.

Проект «Поліпшення виявлення випадків ВІЛ-інфекції та доступу до лікування серед людей, які вживають ін'єкційні наркотики в Україні» за ініціативи Інвестиційного фонду цільових груп (KPIF)» (за підтримки Центрів контролю та профілактики захворювань США)

- *Основні зміни в діяльності:*

- Протягом березня – квітня 2020 року частково переформатовано роботу 4-х мобільних команд орієнтовану на роботу з клієнтами із низьким рівнем прихильності до прийому АРТ препаратів, організовано доставку АРТ для клієнтів проекту, які проживають у віддалених районах області з метою забезпечення безперервності отримання медичних послуг.
- З 1 травня 2020 повністю відновлена робота всіх команд в рамках раніше обумовленої моделі.
- Запущено інтервенцію щодо надання тривалого соціального супроводу клієнтам, яким призначається лікування ВІЛ, з метою формування у ЛВІН стійкої прихильності до прийому АРТ та отримання медичних послуг.

Протягом карантинного періоду відсутня негативна динаміка у виконанні програмних цілей:

- Протягом березня-липня в протестовано 11 268 клієнтів та 1087 отримало позитивний результат тесту на ВІЛ.

- За допомогою соціальних працівників 873 клієнти проекту почали прийом АРТ. Завдяки роботі мобільних команд проекту організовано доставку 657 посилок з АРТ для клієнтів проекту КПІФ, так і інших проектів, які проживають у віддалених районах

«Інноваційна співпраця громадянського суспільства та системи охорони здоров'я для ефективного виявлення та лікування ВІЛ в Україні», як складова частина проекту «HealthLink: Посилення зусиль з протидії ВІЛ/СНІДу в Україні», що впроваджується за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

- Основні зміни в діяльності:

- Незважаючи на зменшення кількості тестувань на базі ЛПЗ, продовжується тестування на базі ком'юніті-центрів, офісів НУО та за допомогою розповсюдження оральних тестів для самотестування.
- Для мінімізації доступу в офіси НУО та ком'юніті-центри введено попередній запис на тестування.
- Супервізії повністю переведено в дистанційний формат.
- Змінено формат проведення опитування мешканців 11 великих ОТГ в рамках операційного дослідження потреб у соціально-медичних послугах. Запроваджено нові форми опитування – телефонне, онлайн-опитування через офіційні сайти ОТГ та опитування на базі ЦНАПів.

З травня по 10 серпня кількість нових осіб, які пройшли консультування й тестування на ВІЛ та дізналися про свої результати зменшилася на 3% у порівнянні з попереднім періодом. Змінився загальний відсоток виявлення ВІЛ, який дещо впав на базі ЛПЗ (1,7% проти 2,2% у попередньому кварталі), проте виріс на базі НУО – 3,4% проти 2,8% відповідно. Кількісні показники надання профілактичних послуг для ЧСЧ залишаються без змін.

- Інноваційні підходи:

- **Виїзд лікарів-інфекціоністів центру СНІДу до ЛПЗ** для постановки на диспансерний облік, призначення та видачі АРТ пацієнтам, які були протестовані на ВІЛ та отримали позитивний результат тесту (м. Маріуполь). В умовах карантину ця форма роботи дала можливість скоротити час постановки на ДО і призначення АРТ.
- Безкоштовне розповсюдження оральних тестів, презервативів та лубрикантів через **тестомати/кондомати**. 10 тестоматів/кондоматів встановлено в 4 регіонах України: Дніпропетровська, Донецька, Херсонська та Запорізька області. Протягом травня-серпня через тестомати було отримано 319 оральних тестів та стільки ж профілактичних наборів.
- **Доставка АРТ-препаратів ВІЛ-позитивним клієнтам** (Дніпропетровська та Кіровоградська області) «Новою поштою» (369 посилок), автотранспортом (32), пішим маршрутом/міським транспортом з використанням спеціальних перепусток для соціальних працівників, що були видані під час карантину міською владою (11).

Профілактика ВІЛ-інфекції серед підлітків з уразливою поведінкою: внаслідок карантину посилено роботу з підлітками онлайн. Зустрічі з новими та раніше залученими до проекту клієнтами проводяться в умовах аутріч: надання роздаткових матеріалів, тестування проходять з дотриманням необхідних заходів профілактики поширення COVID – 19. На сьогодні відновлено виїзди на сайти проектів в області та працюють всі стаціонарних центрів для підлітків з дотриманням вимог карантину. З березня по червень 2020 послугами охоплено **768 клієнтів**.

Проект «Підлітки поза увагою: поліпшення доступу до інтегрованих ВІЛ-сервісних послуг для вразливих підлітків в Україні»

- Партнерські НУО активно впроваджують онлайн методи роботи (вебінари та консультування у мобільному додатку **Free2ask**, Інстаграм, Телеграм, Zoom та по телефону).

Проект “Голоси молоді” за підтримки Flexible Investment Fund

- У травні місяці проведено 4 ZOOM вебінари для підлітків, які вживають ПАР. Вебінари були на теми «Лідерство», «Адвокація», «Психічне здоров'я» та «Сексуальне та репродуктивне здоров'я». У вебінарах взяли участь **104** підлітки та **8** молодіжних працівників з 9 регіонів України.

ЗАМІСНА ПІДТРИМУВАЛЬНА ТЕРАПІЯ

Діяльність у рамках **проекту за підтримки Глобального Фонду**, Проекту міжнародної технічної допомоги **«Покращення якості та стійкості медикаментозного підтримувального лікування в Україні»**, що впроваджується за фінансової підтримки Центрів контролю та профілактики захворювань США (CDC)

Програма ЗПТ в Україні працює у звичайному режимі з посиленими заходами задля уникнення розповсюдження коронавірусної інфекції. Набір нових пацієнтів не зупиняється.

- *Основні зміни в діяльності:*
 - o Майже 80% пацієнтів отримують препарати з лікувального закладу для самостійного прийому терміном до 10 днів.
 - o Проводиться он-лайн консультування для пацієнтів, у тому числі тренінги та навчання для персоналу сайтів
 - o Оптимізовано графіки роботи сайтів ЗПТ та соціальних працівників, які надають послуги психосоціального супроводу для пацієнтів ЗПТ, задля максимально зручного розподілу потоків та уникнення великих скупчень клієнтів.

Близько 80 % пацієнтів ЗПТ переведено на 10-денну форму видачі препаратів

- *Інноваційні підходи:*
 - o За інформаційної підтримки ЦГЗ запроваджено проект RBF (фінансування за результат) для стимулювання набору та утримання у програмі нових пацієнтів медичним персоналом. За новою моделлю з квітня по липень вже **набрано 250 нових пацієнтів**.

- Забезпечено одну з найважливіших умов для максимально швидкого переходу пацієнтів ЗПТ на 10-денну форму видачі препарату: поставлено більш ніж 50 000 швидких тестів на визначення психоактивних речовин (ПАР) та додатково 12 690 швидких тестів на ПАР у липні.
- В умовах карантину до кінця 2020 року заплановано відремонтувати та обладнати 10 нових сайтів, в тому числі 3 - в установах ДКВСУ та 7 існуючих сайтів.

Проект «Покращення послуг з лікування розладів психічного здоров'я пацієнтів ЗПТ»

У програмі лікування антидепресантами пацієнтів ЗПТ суттєвих змін у зв'язку з карантинном не відбулося. Видачу антидепресантів синхронізовано з видачою метадону/бупренорфіну. Набір нових пацієнтів на програму лікування антидепресантами не зупиняється.

ТУБЕРКУЛЬОЗ (проекти за підтримки Глобального фонду)

В даний момент всі проекти з раннього виявлення практично повністю відновили свою роботу, скринінг активно впроваджується серед бездомних, колишніх ув'язнених, ромського населення, ВПО, населення "сірих зон" Луганської та Донецької областей, та людей в СЖО з шкідливими практиками вживання алкоголю. **За результатами першого півріччя охоплення скринінгом виконано на 96 % практично у всіх цільових групах (серед ромів - на 85%).**

- Інноваційні підходи та успішні практики:

- По проєкту виявлення туберкульозу серед контактних осіб всі індикатори виконані на **100%** від цільових.
- Після послаблення карантинних обмежень поступово відновлюється робота проєкту з раннього виявлення ТБ серед груп ризику. Для більш ефективної роботи НУО організовано **серію вебінарів «Дистанційне мотиваційне консультування клієнтів щодо ТБ в умовах нових викликів»**, у яких взяло участь більше 300 учасників.
- У рамках проєкту "Медико-соціальна підтримка хворих на чутливий туберкульоз/ХРТБ", де передбачено забезпечення продовження супроводу пацієнтів з ТБ/ХРТБ, при цільовому показнику до 5%, лише 2 хворих на чутливий перервали лікування ТБ, що складає 0,27%, та **жоден хворий на ХРТБ не перервав лікування.**

ВІРУСНИЙ ГЕПАТИТ С

Проект «Ведення ВІЛ/ВГС коінфекції: розширення доступу до діагностики та лікування вірусного гепатиту С для ВІЛ/ВГС коінфікованих пацієнтів з ключових груп на рівні громад»

Лікуванням вірусного гепатиту С на рівні громад наразі охоплено 2300 пацієнтів. За період карантину:

- не сталося **жодного переривання лікування** через карантинні обмеження, завдяки відданій роботі соціальних працівників
- більше **1200** пацієнтів закінчили повний курс лікування
- утримання на лікуванні в період карантину досягло **99,5%**
- соціальним працівникам надана допомога в **засобах індивідуального захисту**
- з кожним пацієнтом в індивідуальному режимі відпрацьовані три обов'язкові сесії з профілактики повторного інфікування.

Фото: малюнок пацієнта з сесії з профілактики повторного інфікування ВГС

Набір **нових пацієнтів** на лікування протягом березня – червня не відбувався. **3 липня розпочато другу фазу зарахування нових пацієнтів на лікування.** Темп набору пацієнтів уповільнений через карантинні обмеження в ЗОЗ щодо кількості щоденного прийому планових пацієнтів.

АДВОКАЦІЯ

Діяльність в рамках проекту Глобального фонду

- направлено детальну інформацію та вимогу до Національної поліції України та інших правоохоронних органів щодо недопущення порушення прав пацієнтів ЗПТ, які під час введення карантинних обмежень переводяться на самостійний прийом наркотичних препаратів ЗПТ терміном до 10 днів.
- Проведено ряд навчальних семінарів для поліцейських у регіонах з питань профілактики ВІЛ-інфекції, наркозалежності та замісної підтримувальної терапії (1436 учасників)

Проект «Партнерство заради натхнення, трансформації та об'єднання відповіді на ВІЛ» (PITCH)

Проектна діяльність триває у звичайному режимі (Київ та область, Полтавська, Донецька, Одеська, Херсонська області), донорами підтримана пропозиція щодо переформатування діяльності для закупівлі засобів індивідуального захисту для персоналу партнерських громадських організацій та їх клієнтів та інші заходи. Зокрема, завдяки додатковому фінансуванню [Національна Гаряча Лінія з питань наркозалежності та ЗПТ](#) подовжила графік роботи. До кінця року оператори відповідатимуть на дзвінки щоденно з 6.00 до 23.00. Показник звернень збільшився майже на 5% у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року та, у зв'язку з пандемією коронавірусу та карантинними обмеженнями у країні, відбулися значні зміни у тематиці звернень. Дзвінки з питаннями відносно коронавірусу (що це, як себе поводити, що робити, де взяти маски, як карантин вплине на програму тощо) за перше півріччя 2020 року склали майже 9% від всього обсягу дзвінків.

ЗАКУПІВЛІ:

Регулярно закупляються **засоби індивідуального захисту**. Загальна вартість закуплених для партнерських громадських організацій та лікувальних закладів в усіх регіонах України ЗІЗ складає майже 1 млн. грн. Розповсюджено **12 тис л дезінфікуючих засобів, 344 тисячі масок, 34,6 тис пар рукавичок.**

На запит Державної Кримінально-Виконавчої Служби України Альянс поставив засоби індивідуального захисту для співробітників пенітенціарних закладів та пацієнтів, які в умовах епідемії COVID19, продовжують отримувати лікування опіоїдної залежності та ВГС за нашої підтримки. Було передано наступні засоби індивідуального захисту: спиртові серветки - 500 тис. одиниць, рукавички медичні - 5,6 тис. пар; антибактеріальний засіб для шкіри рук - 75 літрів, маска захисна (одноразова) - 51 тис. од.

ІНФОРМУВАННЯ:

- Створення та розповсюдження спеціалізованих інформаційних матеріалів щодо впливу епідемії COVID-19 на різні ключові групи (ЛВНІ, пацієнти ЗПТ, СП, ЧСЧ, транс* люди) та базової інформації (гігієна рук, безпечна сексуальна поведінка, COVID-19 і ВГС). Всі матеріали знаходяться у відкритому доступі: <http://aph.org.ua/uk/novyny/alyans-ne-zalishayetsya-ostoron-pandemiyi-covid-19/>
- Оперативна інформація про найкращі практики роботи в умовах пандемії на Facebook сторінці Альянсу (AlliancePublicHealth) під хештегом #ЗавждиНаПередовій

МБФ «Альянс громадського здоров'я»

Контактна особа: Мирослава Андрущенко

e-mail: andrushchenko@aph.org.ua

Тел. (095) 271 0937

www.aph.org.ua FB: AlliancePublicHealth